

สรุปข่าวการระบาดที่ได้รับรายงานระหว่างวันที่ 17 - 23 พฤศจิกายน 2545

โดย อุบลรัตน์ นฤพนธ์จิรกุล

ลัดดา ลิขิตยงวรา

กลุ่มเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

รายงานการเกิดโรค/การระบาดใหม่

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
โรคอุจจาระร่วงอย่างแรง (Severe diarrhoea) อ.เมือง อ.บ้านค่าย จ.ระยอง (11 - 16 พ.ย. 2545)	สสจ. ระยอง	สัปดาห์นี้ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วงอย่างแรง ตรวจพบเชื้อ <i>Vibrio cholerae</i> El Tor inaba 4 ราย เป็นชาย 2 ราย หญิง 2 ราย อายุ 28 - 45 ปี อาชีพรับจ้าง 3 ราย ประมง 1 ราย อยู่ในเขต อ.เมือง 3 ราย อ.บ้านค่าย 1 ราย เริ่มป่วยวันที่ 11, 12, 14, 16 พ.ย. 2545 ผลการสอบสวนโรคทั้ง 4 ราย ไม่สามารถระบุแหล่งโรคที่ชัดเจนได้ อาจจะมีการเกิดโรคขึ้นอย่างต่อเนื่องและส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการจัดชุมชนลูกเสือโลกที่จะจัดในเร็ว ๆ นี้ ดังนั้นต้องเร่งรัดการสอบสวนโรคให้สามารถหาแหล่งโรคได้ และหามาตรการควบคุมป้องกันโรคที่เหมาะสม เพื่อหยุดยั้งการแพร่ระบาดของโรคในพื้นที่โดยเร็ว ในปี พ.ศ. 2545 จังหวัดระยองมีรายงานผู้ป่วย 86 ราย เป็นผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 66 ราย ค้นพบในชุมชน 20 ราย อายุ 15 - 45 ปี (69 ราย), อายุ 45 ปีขึ้นไป 11 ราย, และ อายุ 1 - 9 ปี อีก 6 ราย อาชีพรับจ้าง 34 ราย, ประมง 25 ราย, อื่น ๆ 27 ราย ผู้ป่วยร้อยละ 85 อยู่ในเขตอำเภอเมือง	ติดตามสถานการณ์ น่าจะมีการพิจารณาส่งทีมจากส่วนกลางสนับสนุนการสอบสวนโรค
โรคหัด (measles) จ. อุทัยธานี 3 - 13 พ.ย. 2545	สสจ. อุทัยธานี	จากรายงานเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วน สัปดาห์ที่ 46 มีรายงานผู้ป่วยโรคหัด 10 ราย อายุ 2 - 23 ปี เป็นนักเรียน 5 ราย (จาก 4 โรงเรียน) อยู่ในเขตอำเภอทัพทัน 7 ราย, ลานสัก 2 ราย, และบ้านไร่ 1 ราย เริ่มป่วยในวันที่ 3 - 13 พ.ย. 2545 ในปี พ.ศ. 2545 (ช่วง 10 เดือน) จังหวัดอุทัยธานีมีรายงานผู้ป่วยโรคหัด 132 ราย มากกว่าปี พ.ศ. 2544	ติดตามสถานการณ์

		ทั้งปี ที่มีรายงาน 37 ราย กลุ่มอายุที่มีอัตราป่วยสูงสุด	
โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
		คือ 15 – 24 ปี ผู้ป่วยกระจายทุกอำเภอ ยกเว้นอำเภอห้วยคต พบผู้ป่วยสูงสุดที่อำเภอทัพทัน 81 ราย ตำบลที่มีรายงานผู้ป่วยติดต่อกันตั้งแต่สัปดาห์ที่ 39 คือตำบลลูกคู่ 3 หมู่บ้าน มีผู้ป่วย 24 ราย ตำบลหนองกระทุ่ม 3 หมู่บ้าน 14 ราย (เครือข่ายสอบสวนและควบคุมโรค ในพื้นที่ รพ.ทัพทัน)	
โรคหัด (measles) จ.สุรินทร์	สสจ. สุรินทร์	จากรายงานเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วน สัปดาห์ที่ 46 มีรายงานผู้ป่วยโรคหัด 10 ราย จากการโทรศัพท์สอบถาม พบว่าเป็นผู้ป่วยที่พบใน สัปดาห์ที่ 44 กระจายหมู่บ้านละ 1 ราย ใน 3 อำเภอ (เมือง 1 ราย สังขละ 1 ราย ท่าตูม 8 ราย) ในปี พ.ศ.2545 ตั้งแต่ต้นปีจังหวัดสุรินทร์มีรายงานผู้ป่วย 621 ราย มากกว่าปี พ.ศ. 2544 ถึง 6.6 เท่า (ปี พ.ศ. 2544 มีผู้ป่วย 94 ราย) ไม่พบลักษณะการระบาดเป็นกลุ่มใหญ่ๆ	ติดตาม สถานการณ์

โรคบาดทะยักในทารกแรกเกิด (Tetanus neonatorum) อ.พระพุทธรบาท จ.สระบุรี (15 พ. ย.2545)	สสจ. สระบุรี	ได้รับรายงานสอบสวนโรคบาดทะยักในทารกแรกเกิด 1 ราย เป็นเพศชายอายุ 5 วัน บิดามารดาเป็นชาวเขาเผ่าม้ง มีอาชีพรับจ้าง อยู่บ้านเลขที่ 98/4 กลุ่ม 4 ต.ขุนโกลน อ.พระพุทธรบาท จ.สระบุรี (ในบริเวณสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก) เริ่มป่วยเมื่อวันที่ 15 พ.ย. 2545 ด้วยอาการ ไข้ เกร็ง ไม่ดูดนม เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลพระพุทธรบาทในวันที่ 17 พ.ย. 2545 ขณะนี้ยังรักษาที่แผนกผู้ป่วยหนัก ต้องให้เครื่องช่วยหายใจ ประวัติการตั้งครรภ์ครบกำหนด ไม่ได้ฝากครรภ์และไม่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักขณะตั้งครรภ์ คลอดเมื่อวันที่ 10 พ.ย. 2545 เพื่อนบ้านเป็นผู้ทำคลอด โดยใช้มีดโกนไม่ได้ผ่านการฆ่าเชื้อตัดสายสะดือ ไข้แป้งผงโรยสะดือ ผู้ป่วยรายนี้เป็นรายที่ 2 ที่เกิดขึ้นในสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก ห่างจากรายแรกประมาณ 1 เดือน	ติดตามผลการรักษาและ ควรเร่งรัดสำรวจหญิงมีครรภ์พร้อมทั้งให้วัคซีนป้องกันโรคบาดทะยักให้ครอบคลุม และ การทำคลอดที่ ถูกวิธี เพื่อป้องกันการเกิดโรคขึ้นอีก
โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
โรคอาหารเป็นพิษ (Food poisoning) เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร	สำนัก อนามัย กรุงเทพ มหานคร	วันที่ 21 พ.ย. 2545 ได้รับแจ้งจากสำนักอนามัย กรุงเทพมหานครว่า พบนักเรียนโรงเรียนทุ่งครุ เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน จุกเสียด แน่นท้อง บางรายมีอาการถ่ายเป็นน้ำ 1 - 2 ครั้ง แต่อาการไม่รุนแรง เริ่มมีผู้ป่วยตั้งแต่วันที่ 14 พ.ย. 2545 ระหว่างวันที่ 15 - 16 พ.ย. 2545 มีการจัดงานบุญประจำปีวัด ซึ่งเกณฑ์นักเรียนไปช่วยงานวันละ 200 คน ต่อมาวันที่ 18 - 19 มีนักเรียนมาขอยาที่ห้องพยาบาลของโรงเรียนวันละ 10 กว่าราย และมีนักเรียนหยุดเรียนวันละ 80 - 90 คน คณะเจ้าหน้าที่จากสำนักอนามัย กทม. ร่วมกับศูนย์บริการสาธารณสุขที่ 59 สอบสวนและควบคุมโรคในโรงเรียนดังกล่าว รายละเอียดเพิ่มเติมทางสำนักอนามัยกรุงเทพมหานคร จะส่งให้สำนักระบาดวิทยาต่อไป	ติดตามสถานการณ์

ข้อมูลเพิ่มเติมรายงานการเกิดโรค/การระบาดต่อเนื่องจากสัปดาห์ก่อน

โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
โรคไขสมองอักเสบ (Encephalitis) จ.นครศรีธรรมราช	สสจ. นครศรี ธรรมราช	มีรายงานผู้ป่วยโรคไขสมองอักเสบ 1 ราย เป็นหญิง ชาวพม่า เกิดในเมืองไทย อายุ 12 ปี อยู่ที่บริษัท ATS rubber อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช เข้า รับการรักษาที่ รพ.นาบอน เมื่อวันที่ 5 ต.ค. 2545 ด้วย อาการชักเกร็ง หายใจเหนื่อย และรพ.นาบอนส่ง ต่อไปที่ รพ.ทุ่งสง ผู้ป่วยเสียชีวิตวันที่ 6 ต.ค. 2545 ประวัติการป่วยในอดีต (4 เดือนก่อน) ผู้ป่วยอาศัยอยู่ ที่ ต.คลองแะ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา โดยบิดา มารดา ทำงานโรงเลื่อย อาศัยบ้านพักคนงาน ช้างบ้านมีอาชีพ เลี้ยงหมู รอบบ้านเป็นสวนยางพารา มีฝูงหมู ผู้ป่วยเคยเข้ารับการักษาที่ รพ.คลองแะ แล้วส่ง ต่อไปที่รพ.หาดใหญ่ รักษาอยู่ในหอผู้ป่วยหนัก 20 วัน แพทย์วินิจฉัยว่าเป็น โรคไขสมองอักเสบ หลัง ออกจากรพ.หาดใหญ่ ผู้ป่วยพูด เดิน ไม่ได้ มีไข้ เป็น ๆ หาย ๆ มาตลอด ทางรพ.หาดใหญ่ได้ข้อมเชื้อ และเพาะเชื้อแบคทีเรีย	ยุติการติดตาม
โรค/สถานที่เกิดโรค	แหล่งข้อมูล	ผลการสอบสวนเบื้องต้น	การดำเนินการ
		จากน้ำไขสันหลัง ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ให้ผลลบ และไม่ได้ส่งตรวจอื่น ๆ	

บันทึกท้ายบท

สัปดาห์นี้มีรายงานสถานการณ์การเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วนทันเวลา 56 จังหวัด ขาดไป 20 จังหวัด สถานการณ์ของโรคต่างๆ ไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงจากสัปดาห์ก่อนมากนัก โรคหัดเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จาก 9,123 ราย เป็น 9,270 ราย พบผู้ป่วยมากขึ้นที่อุทัยธานี และ สุรินทร์โรคอุจจาระร่วงอย่างแรงจาก 709 ราย เพิ่มขึ้น 715 ราย ที่น่าเป็นห่วงคือ พบที่จังหวัดระยองซึ่งใกล้เคียงกับสถานที่จัดงานชุมนุมลูกเสือโลก ครั้งที่ 20 ที่จะเริ่มตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม ศกนี้ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบคงจะต้องออกแรงเข้มขันขึ้น เพื่อพยายามหยุดโรคให้ได้ก่อนที่งานสำคัญของชาติจะเริ่มขึ้น โรคเลปโตสไปโรซิสเพิ่มขึ้น 146 ราย จาก 5,433 ราย เป็น 5,579 ราย และตายเพิ่มขึ้นอีก 2 ราย โรคมือ เท้า ปาก เพิ่มขึ้น 14 ราย ยังไม่น่าเป็นห่วง ส่วนโรคไข้เลือดออกได้วิเคราะห์ไว้ต่างหากแล้ว

ขณะนี้เหลือเวลาอีกเพียง 5 สัปดาห์ ก็จะสิ้นปี พ.ศ. 2545 แล้ว การปฏิรูประบบราชการยังไม่เข้าที่เข้าทางทั้งหมด แม้ว่ากองระบาดวิทยาจะพัฒนาขึ้นเป็นสำนักระบาดวิทยา และย้ายสังกัดจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขไปขึ้นกับกรมควบคุมโรค มาเกือบ 2 เดือนแล้วก็ตาม ส่วนบทบาทและหน้าที่ยังคงเกือบเหมือนเดิม จะต่างกันก็คือต้องทำงานหลายด้านและเข้มข้นขึ้น ในการที่จะลดจำนวนป่วย/ตายของประชากรในประเทศให้น้อยลง เพื่อสนองนโยบายของรัฐในด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะหลักประกันสุขภาพ 30 บาทรักษาทุกโรค ดังนั้น งานระบาดวิทยาก็ยังคงเป็นงานหลักสำคัญที่จะช่วยสนองนโยบายของรัฐได้ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านที่รับผิดชอบเรื่องนี้ ได้โปรดทำหน้าที่ของท่านอย่างเข้มแข็งต่อไป สำนักระบาดวิทยาอยากได้รายงานสถานการณ์การเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาเร่งด่วน ที่ทันเวลา ครบ 76 จังหวัด ในทุกๆ สัปดาห์ หรือจะขาดไปบ้างสัปดาห์ละ 2 - 3 จังหวัด ก็ช่วยให้ประเทศไทยมีข้อมูลการเจ็บป่วยของคนในชาติ ที่ทันเวลา พร้อมทั้งจะให้ผู้บริหารแต่ละระดับนำไปแก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้ง

คณะที่ปรึกษา	นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์ นายแพทย์สมศักดิ์ วัฒนศรี
บรรณาธิการที่ปรึกษา	นายสัตวแพทย์ประวิทย์ หุมเกษียร นายองอาจ เจริญสุข
บรรณาธิการประจำฉบับ	นายสัตวแพทย์ประวิทย์ หุมเกษียร
บรรณาธิการผู้ช่วย/ฝ่ายผลิต	นางกาญจณีย์ คำนาคแก้ว
งานข้อมูล	นางสาวเพ็ญศรี จิตรนำทรัพย์ นางอนงค์ แสงจันทร์ทิพย์ นายประเวศน์ แยมชื่น
งานพิสูจน์อักษร	นางกาญจณีย์ คำนาคแก้ว นางพงษ์ศิริ วัฒนาสุรศักดิ์ นางสิริลักษณ์ รังมิ่งศักดิ์
งานพิมพ์	นางสาวกฤติกาณ์ มาท้วม นางสาวภัทรา กาดีโลน
ออกแบบปกและจัดทำรูปเล่ม	นายคมยา พุกกะนันท์ นายประมวล หุมพงษ์
งานสมาชิกและการจัดส่ง	นางสาววรรณศิริ พรหมโชติชัย นางนงลักษณ์ อยู่ดี นายสวัสดิ์ สว่างชม